

4.3 Relacions internacionals: Espanya va sol·licitar l'ingres en la comunitat Econòmica Europea però li'l van negar perquè els estatuts especificaven que només hi podien ser admesos els règims democràtics. Es va aconseguir la signatura d'un Acord preferencial que va permetre reduir de manera considerable els aranzels i va afavorir les exportacions industrials espanyoles. Espanya va participar també en el procés de descolonització africà. França va pactar amb el rei del Marroc el reconeixement de la independència de la zona francesa del protectorat francoespanyol. Espanya es va veure forçada a retirar-se del Marroc aquest mateix any.

4.4 Triomf de l'immobilisme: Les dissensions entre els oberturistes i els immobilitistes al si del govern van esclatar públicament l'any 1969 arran de l'anomenat escàndol Matesa. Aquesta empresa va protagonitzar un frau financer relacionat amb l'exportació de maquinària tèxtil i les denúncies per corrupció van implicar alguns alts càrrecs del règim. El cas Matesa va tenir repercussions polítiques importants perquè va provocar l'expulsió dels sectors més tecnocràtics del govern. El vicepresident del nou govern Carrero Blanco va defensar la necessitat d'enduir la política interna del règim modificant en sentit restrictiu la Llei de premsa i augmentant la repressió contra l'oposició. Alguns delictes van tornar a ser considerats rebel·lió militar i l'estat d'excepció (1969 i 1970) va esdevenir un recurs freqüent, alhora que augmentaven les detencions i la violència policial. El consell de guerra a Burgos. Franco va exercir el dret de gràcia, però això no va suposar cap girada política ja que el govern per mantenir l'ordre i l'autoritat va continuar recorrent sistemàticament a la repressió contra els qui s'oposaven al règim. En aquest context les tensions internes centrades en la continuïtat del règim després de Franco es van decantar a favor de les posicions immobilitistes avalades per Carrero Blanco i pel dictador mateix.

5. Conflictivitat social i oposició política:

5.1 Els moviments socials d'oposició: La protesta dels treballadors va ser el focus de tensió social principal a partir de la dècada del 1960, quan les vagues i les reivindicacions obreres van créixer d'intensitat. El nombre de conflictes laborals va augmentar de manera considerable, i es va localitzar en les zones amb una tradició sindical i reivindicativa molt arrelada. La majoria dels conflictes tenien l'origen en reivindicacions laborals. Les autoritats franquistes consideraven tota protesta laboral com un problema d'ordre públic, de manera que hi intervenien amb mètodes purament repressius. En la dècada del 1960, les vagues dels miners asturians. El sindicalisme anterior a la guerra civil, només la UGT tenia una certa activitat clandestina, mentre que la CNT pràcticament havia desaparegut. Així, doncs, l'any 1964 van néixer les comissions Obreres CCOO un sindicat independent i democràtic que impulsava la lluita liberal. La nova organització combinava l'acció il·legal, com les vagues, amb la legal, i aprofitava l'elecció d'enllaços sindicals per a ocupar part de l'estructura del sindicat franquista CNS, un grup de sindicalistes vinculats a les Joventuts Obreres Cristianes es van separar de CCOO i van fundar la unió sindical obrera USO. La protesta d'estudiants es va consolidar, es van desenvolupar les primeres revoltes d'estudiants en les universitats on es van produir incidents importants, en el primer cas amb ferits greus, creació de sindicats democràtics d'estudiants. També van sorgir uns altres moviments socials, entre els quals van assolir un gran relleu els moviments veïnals als nous barris populars de les grans ciutats. Eren associacions de veïns, impulsades per una minoria polititzada que reclamava millors condicions de vida per a uns barris desatesos per l'administració. La difusió dels postulats reformistes del Concili Vaticà 2 i la preocupació per la injustícia social van propiciar l'aparició, dins de l'església catòlica. Una part de la jerarquia eclesiàstica es va distanciar del règim i es van anar expandint actituds antifranyquistes entre els capellans joves. La reivindicació democràtica també va arribar a les files de l'exèrcit, on un grup d'oficials va crear la Unió Militar Democràtica.

6. La crisi del règim.

6.1. La crisi política del règim: El juny del 1973, Luis Carrero Blanco va ser nomenat president del govern i va esdevenir la persona cabdal per a mantenir la unió de totes les famílies del règim després de la mort del dictador. Aquests plans van quedar truncats quan Carrero Blanco

va ser assassinat per ETA en un atentat que va tenir lloc a Madrid. A partir d'aquest moment, la fractura entre els qui propugnaven la continuïtat del règim a qualsevol preu, malgrat que comportara incrementar la repressió (inmobilitistes) i els qui apuntaven cap a la necessitat d'un canvi progressiu mitjançant la creació d'associacions polítiques dins del Movimiento (oberturistes) es va anar fent cada vegada més gran. El mes de gener del 1974 es va formar un nou govern presidit per Carlos Arias Navarro, que pretenia unir oberturistes i immobilitistes. El programa del govern va quedar resumit en l'anomenat "espíritu del 12 de febrero". Arias va prometre una nova llei municipal que permetria l'elecció dels alcaldes i de les diputacions provincials, va augmentar el poder dels procuradors a les Corts, el nombre dels quals va ser incrementat, va anunciar reformes sindicals i una nova llei sobre associacions polítiques. En vista de les poques reformes, els ministres oberturistes van eixir del govern. L'intent d'obertura va fracassar i així es demostrava clarament la incapacitat del franquisme per democratitzar-se des de dins.

6.2. L'auge del franquisme: A partir del 1973 va tenir lloc un creixement de la conflictivitat social. La protesta obrera i d'estudiants va augmentar i els grups d'oposició van promoure la creació d'organismes unitaris per a reivindicar la democratització del país i impedir la continuïtat del franquisme. L'any 1971 es va crear l'Assemblea de Catalunya, que comprenia tota l'oposició catalana. El 1974 es va construir a París la Junta democràtica de España, que integrava comissions obreres, nombrosos partits d'esquerra i fins i tots personalitats de la dreta democràtica. El PSOE va impulsar la Plataforma de convergència democràtica juntament amb la democràcia cristiana, la UGT i el PNB. L'any 1976 es van fusionar en Coordinació democràtica. Els darrers anys de la dictadura es van produir també una recrudescència de la violència política. D'una banda ETA va incrementar els seus atentats i va sorgir un terrorisme ultraesquerra que va tenir els referents principals en el FRAP i el GRAPO. D'altra banda el franquisme hi va respondre amb una intensificació de la repressió.

6.3. La mort del dictador: La malaltia de Franco es va agreujar al llarg del 1974 i del 1975. Amb el dictador sense poder exercir les seues funcions, el govern va haver de fer cara a un nou focus desestabilitzador, el conflicte del Sahara. El rei Hassan del Marroc, que comptava amb el suport dels Estats Units per a frenar una possible expansió de l'Algeria socialista, va organitzar la Marxa Verda, una invasió pacífica del territori que va mobilitzar desenes de milers de civils. El 14 de novembre es va signar l'Acord de Madrid, que suposava el lliurament del Sahara al Marroc i a Mauritània. Franco es va morir el 20 de novembre de 1975. Deixava enrere un règim anacrònic i en crisi profunda. La pretensió que el dictador deixava el futur d'Espanya "atado y bien atado" va acabar sent una il·lusió sense fonament.

/// Contexto Histórico tema 15: Entre els anys 1959 i 1974 l'economia espanyola va créixer a un ritme sense precedents en la història del s. XX. Espanya es va integrar en l'època al grup dels països industrialitzats, malgrat que va mantenir un nivell de renda per habitant inferior. El creixement econòmic va ser el resultat de l'incorporació d'Espanya a l'onada de prosperitat que estaven vivint els altres països de l'Europa occidental després de la segona guerra mundial. El desenvolupament econòmic va determinar una transformació profunda de la societat espanyola i va impulsar la difusió de noves actituds i pautes de comportament. La manca de llibertats democràtiques i les noves condicions socials a Espanya van estimular el desenvolupament de moviments d'oposició al règim, que van tenir en les protestes obreres, d'estudiants o veïnals els exponents principals. Quan el règim va entrar en crisi davant de la proximitat de la desaparició del dictador, va quedar clar que una bona part de la societat espanyola no volia la continuïtat del franquisme.